No. 1414 Zaterdag 4 Februari 1911. 28ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223. Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 4 Februari.

GODSDIENST op de Openbare School.

In de 18e eeuw had de nationale school nog een bepaald godsdienstig karakter. Er werd gebeden, de Bijbelsche geschiedenis werd onderwezen, het kind ademde ook in de school in een Christelijke atmospheer. Een door het liberalisme geproteegeerd, „Christendom boven geloofsverdeeldheid" leed vervolgens een jammerlijk fiasco. In de 19e eeuw moest de school neutraal zijn; neutraal op godsdienstig gebied. Onze eeuw bracht: geen godsdienst op school!

Dat streed tegen de overtuiging van een atheïst.

Ieder echter, die er toe heeft meegewerkt ook bij de schoolopvoeding het kind godsdienstig op te voeden, weet, welk een machtigen invloed de godsdienst heeft ook op het leven van het kind.

Wie in dit opzicht uit ervaring kan spreken, weet, dat juist de godsdienst ook het kind tot daden kan leiden en werkelijk leidt, zoo nobel en verheffend, dat ze zelfs den koudsten mensch ontroeren. De godsdienst is bij uitstek „des kinds". Juist het kinderlijk gemoed, zoo bijzonder gevoelig voor indrukken en zelf hakend naar liefde, is de bij uitstek geschikte plaats om er in te planten de liefde tot God en om er in neer te leggen de kiemen en de zaden, waaruit het karakter groeit en de wil leert heensturen naar de christendaad.

En wat te denken en te verwachten van een opvoeding zonder godsdienst, waarbij het kind volwassen geworden wel goedgunstig de vrijheid wordt toegestaan, om, bijaldien het hem goeddunkt, kennis te nemen van verschillende geloofsovertuigingen, om dan misschien een of andere richting in te gaan? Het is waar, uitzonderingen zijn mogelijk, bij het feit, dat ook de menschelijke rede, getuigen de opvattingen van alle volken, leidt tot de erkenning van een Opperwezen.

Maar is het niet veel eer te verwachten, ja, met zekerheid te voorspellen, dat bij zulk een opvoeding de mensch opgroeit tot een modernen heiden? Arme jongeling, die een prooi wordt van deze moderne opvoedingstheorie! Hoe leeg is zijn hart! Alles wordt gericht op het aardsche, nooit een verheffing naar het hoogere. Alles moet hij leeren, maar de groote vragen, die in elke menschenziel opkomen, de vragen naar het „vanwaar" en het „waarheen", naar het doel van zijn bestaan en naar het leven hiernamaals, laat men onbeantwoord.

Inderdaad, arme jongeling!

Als hij bij de intrede in het leven van onzen modernen tijd soms terecht komt in een omgeving, waar de godsdienst, het gezag en de deugd bespot en belasterd worden, dag in, dag uit; als de vlammen eener ontwakende drift in hem dreigen op te laaien en vernielend uit te slaan, wat zal hem dan staande houden? Noch de menschelijke rede, noch de profane wetenschap, noch folianten vol strafwetten zullen hem de kracht geven een leven te leiden nobel en deugdzaam en in overeenstemming met de wetten Gods. Dat vermag alleen de kracht van den godsdienst. Dat bewerkt alleen de genade Gods; doch men heeft echter verzuimd hem daarom te leeren bidden.

En nu voege men ons niet toe: er zijn er, die niet *tegen* den godsdienst zijn!

Er zijn er, die erkennen, dat de godsdienst wel „des kinds" is en toestaan, zelfs goedkeuren, dat de ouders hun kinderen *buiten* de school den godsdienst leeren kennen en beoefenen, dan nog! Moet juist de schoolopvoeding niet aansluiten aan de opvoeding in het gezin! En is de schoolopvoeding niet vaak beslissend voor 't leven? Hoe kunnen dan godsdienstige ouders het goedkeuren, dat de school voortzet en aanvult elke opvoeding en elke ontwikkeling uit het gezin, behalve dat ééne gewichtige deel, de godsdienstige opvoeding? Is dat aansluiting, overeenstemming en samenwerking tusschen de school en het gezin, als in het voornaamste geen harmonie is en de school negeert, wat het huisgezin opbouwt?

Doch daar komt reactie.

In 't *Voorloopig Verslag* was indertijd Minister Mr. Rinck gevraagd, hoe hij dacht over de handelwijze van een schoolopziener, die verboden had in school te bidden en de Bijbelsche geschiedenis te onderwijzen, hoewel geen enkele klacht daarover geuit was. Deze handelwijze had de oprichting eener bizondere school ten gevolge.

De Minister antwoordde in de *Memorie van Antwoord*:

„Het woord „neutraliteit" komt in de wet tot regeling van het lager onderwijs niet voor. Het geven van godsdienstonderwijs is overgelaten aan de godsdienstleeraren, terwijl de onderwijzer zich heeft te onthouden van iets te leeren, te doen of toe te laten, wat strijdig is met den eerbied, verschuldigd aan de godsdienstige begrippen van andersdenkenden.

Hierdoor wordt niet uitgesloten het onderwijs in de Bijbelsche geschiedenis als onderdeel van de geschiedenis of het [illegible] van verhalen uit de Bijbelsche geschiedenis en evenmin het uitspreken van een gebed, wanneer een en ander kan geschieden zonder te kort te doen aan den eerbied, verschuldigd aan de godsdienstige begrippen van andersdenkenden. In dat geval heeft dan ook, naar de meening van den ondergeteekende, een schoolopziener niet de bevoegdheid zulks te verbieden."

Is na het jammerlijk fiasco der neutrale school als opvoedingsinstituut voor heel het volk niet teekenend, het opmerkelijk woord den 25 Juni, 1910 gesproken in de 2de Kamer door den Heer Mr. M. Tydeman, wiens anti-clericale en vooral wiens anti-papistische felheid door niemand in de 2de Kamer wordt overtroffen:

„Moge zij vroeger te goeder trouw gemeend hebben, dat eene intellectualistische opvoeding in de volksbehoeften zou kunnen voorzien, thans stelt ook de vrijzinnige richting prijs op het godsdienstig element in de opvoeding."

Daar komt reactie!

De Saksische minister van eeredienst en onderwijs hield het vorig jaar op de vergadering der Saksische schoolopzieners een redevoering waarin hij 't streven van zekere liberale pedagogische vereenigingen en organen veroordeelde. „Zij zijn, zoo zeide de minister, de vertolkers van een anti-religieus radicalisme, dat ons Christenvolk nooit in de school zal dulden."

„De regeering is vast besloten om dergelijk streven uit de openbare school te bannen en voor het volk den godsdienst, het geloof, en de christelijke moraal te bewaren. En dat is slechts mogelijk wanneer het godsdienstig onderwijs streng wordt gehandhaafd. Ook de nieuwe onderwijs-wet, die eerstdaags aan de kamers zal worden voorgelegd, heeft een confessioneel karakter.

„Dit godsdienstig onderwijs moet in alle punten overeenstemmen met de leer der kerk, die ons zegt, dat Christus is de Zoon van God en onze Redder. Dit onderwijs kan aan protestantsche kinderen alleen door geloovige protestanten, aan katholieke leerlingen door degelijke katholieken gegeven worden."

Hieruit blijkt dat de Saksische regeering het nut en heil van godsdienstig onderwijs inziet beter dan vele groote mogendheden, die een voorbeeld kunnen nemen aan het kleine landje.

Eenigen tijd geleden bevond de bisschop van Straatsburg zich in de noodzakelijkheid tegen het radikalisme van den „Deutschen Lehrerverein" protest aan te teekenen en tot de katholieke onderwijzers een waarschuwing te richten, om zich door dezen „Verein" niet te laten inpalmen.

De gouverneur van het Rijksland meende den bisschop voor deze inmenging in zaken, die hem niet aangingen, een terechtwijzing te moeten geven, maar deze werd niet ontvankelijk verklaard en de Regeering liet den bisschop ongemoeid.

Wat dr. Hess van het Centrum in den Landdag over deze zaak en de bevoegdheid der geestelijke schoolinspectie in het midden bracht, lokte bij de liberalen en vrijzinnigen een heftige tegenspraak uit en dr. Hess was het mikpunt van allerlei liefelijkheden van de zijde der heeren dr. Schepp en dr. Friedberg, waardoor hij zich echter volstrekt niet uit zijn humeur liet brengen.

Maar van meer gewicht nog dan het voortreffelijk betoog van den voor geen liberaal gerucht vervaarden Centrumsman, dunkt ons te dezer stonde de verklaring, door den conservatieven afgevaardigde Heckenroth, onder luide en algemeene instemming van conservatieven en Centrumsleden afgelegd.

„Tegenover den afgevaardigde dr. Friedberg, wijs ik er nadrukkelijk op — zoo de heer Heckenroth — dat de Grondwet aan de Kerk de leiding van het godsdienstonderwijs toekent. Dientengevolge heeft de Kerk niet slechts een recht op het geven van het onderwijs in den godsdienst, maar ook daarop, dat de geest van den godsdienst geheel de school beheerscht. (Heftige tegenspraak links). En dit kan niet door een paar uren godsdienstonderwijs alléén worden bereikt. Het Christendom moet met zijn gansche waarheid en zijn gansche liefde de school doordringen. (Levendige toejuichingen rechts en in het Centrum). En daarom verwachten wij, dat deze gansche waarheid en deze liefde ook den Duitschen „Lehrerverein" beziele en dat daar geen eischen worden gesteld, die met het doordringen van den christelijken geest in geheel de volksschool in strijd zijn."

Ook de minister van eeredienst,

ONDERHOUDEND ALLERLEI

Is water drinken gezond?

Wij wonen hier in een klimaat waarin het drinken om zoo te zeggen schering en inslag is, daarom kan het zijn nut hebben, bovenstaande vraag te beantwoorden. Dikwijls — en laat ons reeds vooruit zeggen, ten onrechte — hoort men, vooral tegenover kinderen, de vermaning om toch vooral geen water te drinken.

Om een goed antwoord op de gestelde vraag te verkrijgen, is het in de eerste plaats noodig eens na te gaan, welke rol het water in het menschelijk lichaam vervult, en daarom zullen we eenige feiten mededeelen, die daarop betrekking hebben.

Het bestaat voor 63% van zijn gewicht uit water. De hersenen bevatten 81%, het hart 73%, de beenderen 7%, en zelfs het glasharde tandivoor nog 2% water. Zooals men weet, heeft de mensch grooter behoefte aan lucht, zóó zelfs, dat hij sterft, als hem die lucht slechts eenige minuten wordt onthouden. Evenmin als lucht, kan hij water derven, al kan hij dit laatste des noods ook 10—14 dagen ontberen; dan echter sterft hij in een toestand van waanzin en vertwijfeling. Op water alléén echter, zonder dat hem ander voedsel wordt verstrekt, kan de mensch verscheidene weken leven. Blijkt hieruit niet, dat water een groote beteekenis heeft, een grootere levensbehoefte vormt dan eenig ander voedsel?

Een en ander treedt echter ook duidelijk voor den dag bij de volgende feiten.

Een volwassen mensch, die bij gemiddelde temperatuur, bv. 18 graden C., arbeid verricht, scheidt dagelijks door uitademing ongeveer 1500 gram water af, langs de nieren circa 1400 gram en 200 tot 300 gram door verdamping langs de huid. Door zijn lichaam in normale samenstelling en zijn geest behoorlijk aan het werk te houden, moet hij dus dagelijks ongeveer 3000 gram of 3 Liter water tot zich nemen. Behalve in den vorm van verschillende dranken, doet hij dit met zijn overige spijzen; want deze bevatten alle, de een meer dan de ander, een zekere hoeveelheid water. Zoo bevat brood 40%, rundvleesch 45—60%, een eierdooier zelfs nog ½% water. Gemiddeld bevatten de vaste voedingsstoffen van een krachtig arbeider 300 gram water.

Het lichaam van kinderen en oude menschen is eenigszins waterrijker dan dat van sterke menschen op middelbaren leeftijd. Bij allen echter zijn de voornaamste verrichtingen gebonden aan een goede vulling van het bloedaderstelsel, d. w. z. het aanwezig zijn van een voldoende hoeveelheid water. Spijsvertering, bloedsomloop, lichaamswarmte, hersen- en zenuwwerking, kortom alle bekende schei- en natuurkundige processen in het lichaam, hangen af van den voorraad vloeistof, die zich in de bloedbaan bevindt.

Als wij water drinken, houden wij in de eerste plaats den mond zuiver en dragen wij daardoor bij, den smaak te veredelen, dus den eetlust te bevorderen. In de maag werkt het water oplossend en verdunnend op de voedingsstoffen en daardoor zorgt het voor een snelle en gemakkelijke spijsvertering. Daar staat tegenover, dat *zeer groote* hoeveelheden water de spijsvertering, zij het ook voorbijgaande, kunnen storen, hetgeen eveneens het geval is met ijswater of te heet water. Dit brengt ons als vanzelf tot de bekende waarschuwing om toch nooit met een verhit, bezweet, of vermoeid lichaam koud water te drinken. Als een bezweet wandelaar, een oververhit veldarbeider of een zwaar beladen, in dichte kolommen marcheerend soldaat drinkt, dan zal hem dit volstrekt niet hinderen, *in zooverre hij zijn arbeid dadelijk weer voortzet*. Maar als het lichaam door loopen, dansen, enz. verhit is, dan worden in de eerste plaats de deelen, die met een kouden dronk in aanraking komen, belangrijk afgekoeld. Die deelen zijn de maag, het darmkanaal, de lever, ja zelfs de longen en het hart; al deze deelen missen het warmteregelend, waterverdampend vermogen, dat de huid in zoo ruime mate bezit. Nu kan die plotselinge afkoeling wel eens goed afloopen, evenals de val van een dak niet altoos noodlottige gevolgen behoeft na zich te sleepen, maar in de meeste gevallen ontstaan zware stoornissen in het zenuwleven, of wel er ontwikkelen zich voedingsstoornissen, die op allerlei ontstekingstoestanden uitloopen.

Men ziet dus, dat de koude dronk alleen gevaarlijk is voor hen, die direct rust nemen, en niet zoozeer voor hen, die in beweging blijven.

Een persoon, die veel water langs de huid verdampt, krijgt veel dorst. Wie echter veel drinkt, bevordert de waterafscheiding in belangrijke mate. Daarom dienen menschen, die arbeiden en daarbij meenen, dat zij door veel te drinken hun overmatig zweeten tot bedaren zullen brengen, in aanmerking te nemen, dat zij van hun lichaam een distilleermachine maken, waarin zweeten, dorst hebben, drinken en wederom zweeten elkaar voortdurend afwisselen. Hij, die zijn dorst weet te overwinnen, zweet het minste, lijdt het minste dorst en houdt het 't langste vol.

Een andere werking, welke het opgenomen water op het lichaam uitoefent, is eveneens van groote beteekenis. Het dient op zijn weg door het bloedaderstelsel en langs de verschillende weefsels, die dit doorloopt, tot opneming en verwijdering van zeer vele afgewerkte, onzuivere stoffen. Als zoodanig werkt het water dus bloedzuiverend en staat het in dit opzicht gelijk met gebruik van zg. bloedzuiverende middelen. Men kan aantoonen, dat, als iemand een liter water meer drinkt dan hij noodig heeft om te leven, hij dan niet alleen deze 1000 gram water meer afgeeft, maar zelfs een veel grooter gewicht, met name teweeggebracht door de op zijn weg door het lichaam opgenomen en opgeloste ontledingsproducten. Hoogst belangrijk is de rol, die het water nog in een ander opzicht heeft te vervullen. Terwijl het, zooals we zeiden, wordt gebruikt als scheikundig middel bij de spijsvertering, als bouwmateriaal voor het lichaam, is het ook bestemd om de lichaamswarmte te behouden, te verdeelen over alle lichaamsdeelen en langzaam weer af te geven. Maar vooral doet het het grooten dienst om de voortbrenging dier lichaamswarmte in overeenstemming, in evenwicht te houden met de waterverliezen, waaraan het lichaam voortdurend blootstaat. In dit opzicht zorgt het water voor het in stand houden van den harmonischen gang van het levensproces en het herstellen van de daarin optredende stoornissen. We herhalen: 1o dat water voor ons lichaam onontbeerlijk is; 2o. dat derhalve gebruik van water dringend noodzakelijk is; 3o. dat waterdrinken bevorderlijk is voor de spijsvertering; 4o. dat onmatig, d. w. z. te veel, te heet of te koud water zeer schadelijke gevolgen voor de gezondheid hebben kan. (*Moleschot.*)

Hoogtebepaling van wolken.

Toen in 1906 lichtgevende fonteinen op de Schwartzenburgplatz in Weenen geplaatst waren, kwam J. Rheden op het denkbeeld om de lichtbundels, die door zeer sterke zoeklicht-apparaten verticaal naar boven geworpen werden, te gebruiken om de hoogte van wolken te meten. Dit denkbeeld was reeds in 1889 door Strumper te Hamburg geopperd, Strumper stelde voor met een zoeklicht-apparaat een lichtbundel onder een hoek van 45° te werpen en van uit een ver genoeg verwijderd punt den hoek te meten, waaronder de lichtvlek, die de straalbundel op de wolken teekent, zichtbaar is.

Bij de proeven van Rheden is de lichtbundel verticaal naar boven gericht en het is voldoende van uit een punt, dat ver genoeg verwijderd is van het zoeklicht-apparaat, den hoek te meten, waaronder de lichtvlek gezien wordt. Wanneer deze hoek bekend is evenals de afstand van het punt van waarneming van af het zoeklicht-apparaat, kan men gemakkelijk de hoogte der wolken meten. Bij de waarnemingen te Weenen was deze afstand — de basis — ongeveer 4 kilometers.

de heer von Trott zu Solz, liet zich in denzelfden geest uit.

„De overgroote meerderheid van dit huis", zeide hij, „is van oordeel, dat de godsdienstige opvoeding het middelpunt der taak onzer volksschool wezen moet, dat het godsdienstonderwijs ten allen tijde aan de school moet blijven verbonden. Wanneer dit het geval is, dan is de minister van Onderwijs op de ondersteuning der Kerk aangewezen."

En voorts:

„Ik weet, dat hier en daar onder het onderwijzend personeel niet alles in den haak is en dingen voorkomen, die tot ernstige zorg aanleiding geven. Maar ik kan niet gelooven, dat het dien radicalen heethoofden, waarvan men altijd meer hoort dan van de rustige lieden, zal gelukken, de op zedelijken en godsdienstigen grondslag staande onderwijzers te bekeeren. Ik heb het vaste vertrouwen, dat onze volksonderwijzers er deugdelijk van overtuigd zijn, hoe noodzakelijk het is aan de opkomende jeugd een op den godsdienst berustende zedelijke opvoeding te geven, en dat allen zich moeite zullen geven, aan deze noodzakelijkheid te beantwoorden. En ik vertrouw niet minder, dat de onderwijzers zullen inzien, van welk overwegend gewicht op dit punt het godsdienstonderwijs is. Uit den mond van vele onderwijzers toch heb ik gehoord, hoe pijnlijk hun zou wezen, wanneer men het godsdienstonderwijs aan hun handen wilde onttrekken. Want juist hier kunnen zij bij de opvoeding der kinderen het meeste doen."

En ten slotte:

„De Regeering is niet van plan, aan de geestelijken het toezicht op de scholen te ontzeggen. Werd op enkele plaatsen de geestelijke plaatselijke inspekteur door den Kreisschulinspektor vervangen, zoo is dit slechts van lokale, geenszins van politieke, beteekenis. Nog meer dan vierhonderd geestelijken hebben in het district Arnsberg het toezicht op de school behouden, slechts dertig werden door leeken vervangen. Het schoolbestuur is er verre van verwijderd, aan de Kerk den haar toekomenden invloed op de school te willen ontzeggen."

Ook de verklaring van den minister van eeredienst werd door Centrum en conservatieven met levendige instemming aanvaard.

BLADVULLING.

Wie van de menschen deelneming verlangt, moet zich dikwijls met nieuwsgierigheid tevreden stellen.

* * *

Het samenleven is den menschen een *behoefte*; slechts groot leed echter of groote vreugde maakt 't hun tot een *weldaad*.

TWEE KUNSTBESCHERMERS.

Dat in Italiaansche Staats-Boekerijen gestolen wordt, gelijk een dagbladbericht vermeldde, behoeft niemand te verwonderen, die het verslag leest van de regeeringscommissie, die naar de toestanden aldaar een onderzoek is gaan instellen. In de monumentale Vittorio Emanuelebibliotheek, vertelt het *Nbl. van de Boekhandel*, vond de commissie de financiën in zulk een verwaarloosden staat, dat zij de hoop moest opgeven de rekeningen na te zien, voornamelijk daar de kasboeken weg waren.

Met betrekking tot het personeel der bibliotheek verklaart zij, dat het met weinig uitzonderingen bestaat uit sentimenteele doctoren, chronische zieken, tachtigjarigen onschadelijke gekken en vrouwen met onmogelijke hersenschimmige ideeën. De meeste dezer openbare ambtenaren komen krachtens de overlevering gewoonlijk anderhalf uur na den tijd van opening aanloopen om het werk te beginnen. Een onderbibliothecaris heeft in geen acht maanden een voet op het bureel gezet, een tweede is zoo lang weg, dat het schijnt, of hij zich te Ciaro gevestigd heeft, terwijl de afwezigheid van een derden beambte onvermijdelijk is, daar hij wegens inbraak in de gevangenis vertoeft.

Diefstallen hebben op zoo groote schaal en zoo gestadig plaats gehad, dat vele kostbare reeksen bedroevenswaardig onvolledig zijn. En ten slotte klaagt het regeeringsverslag over de ongelooflijke onwetendheid en onbevoegdheid van het personeel door de regeering gebruikt om kostbare geschiedkundige bronnenwerken uit te geven op 's Rijkskosten. De uitgaven vloeien over van de meest elementaire spraakkundige fouten en domheden.

Nu een tegenstelling:

De *Connoisser* te Londen wijdt een artikel aan de nieuwe galerij in het Vaticaan, die onlangs geopend is en waardoor Paus Pius X zich de dankbaarheid en de bewondering van alle vrienden der kunsten heeft verworven. Het blad schrijft o. m.:

„Wanneer de veranderingen aan de Vaticaansche galerij waren beperkt gebleven tot een verandering van de tentoonstellingszalen en de plaatsing van de schilderijen in een beter licht, alsmede tot een verbetering van de verkeerde toeschrijvingen zou zij zeker niet zulk een opzien hebben verwekt, noch zulk een belangstelling in de kunstwereld. Maar er is meer gedaan in het Vaticaan. Wat daar is verricht, is als de schepping van een nieuwe pinacotheek; het is een groote kunstinstelling, waarin men nauwelijks de oude, slecht gehuisveste Pauselijke galerij kan herkennen, die onvoldoende gerangschikt was, geleid zonder kennis en zonder smaak in het slechte licht van de derde verdieping van het paleis.

Inderdaad, de oude Pauselijke pinacotheek, hoe rijk ook aan algemeen erkendende meesterwerken, was slechts het embryo van wat de Vaticaansche galerij is geworden. Men had algemeen genoeg den wensch geuit, dat al de kunstwerken, die in de vertrekken van het Vaticaan en het Lateraan verspreid waren, in een hunner waardige omgeving zouden vereenigd worden. En Paus Pius, zich het edelmoedig voorbeeld herinnerende van zijn voorganger, die de Borgea-zalen deed restaureeren en weer voor het publiek openstellen, heeft zijn naam willen verbinden aan de stichting van de groote Vaticaansche galerij, die zeker de meest belangwekkende gebeurtenis op kunstgebied van zijn pontificaat zijn zal.

Commentaar is bij deze twee kunstberichten niet noodig.

Drie vorstelijke Redevoeringen.

In tegenwoordigheid van den Duitschen Keizer had 21 Nov. van het vorig jaar te Mürwik bij Flensburg de inwijding plaats der nieuwe marineschool. De keizer las bij die gelegenheid een tot de adelborsten gerichte kabinetsorder voor, waarin gezegd wordt: „dat om zeeofficier te worden de geheele mensch noodig is, en dat zij steeds met blijdschap den zwaren, verantwoordelijken dienst moeten doen. Onze tijd heeft flinke, zelfs stalen mannen noodig. Daarvoor zijn noodig persoonlijkheden, karakters in de eerste plaats Ik hoop, aldus de keizer, dat gij, tot zulk streng-zedelijken, op godsdienstigen grondslag steunende levensbeschouwing, tot een op wederzijdsche verantwoordelijkheid berustende kameraadschap, tot zulk een ridderlijk denken en handelen zult komen, dat gij de klippen zult omzeilen, waarop, helaas, nog steeds zoovele jonge officieren te gronde gaan! Schep geestdrift uit de groote voorbeelden der geschiedenis, die u leeren, dat geestelijke krachten de zege bevechten en in de allereerste plaats de zielskracht, die voortkomt uit het geloof aan God.

Dan zult gij de officieren worden, die ik mij wensch; ons vaderland heeft noodig fiere mannen, gehard in den storm des levens."

Kort geleden heeft keizer Wilhelm een bezoek gebracht aan de abdij van Beuron van de kloosterlingen van den H. Benedictus. Hij hield daarbij een korte toespraak, waarvan de „Köln. Volksz," het volgende verslag geeft:

„Van den aanvang mijner regeering was het mij een bijzondere vreugde, de Benedictijner-paters in hun streven en werken te steunen, daar ik meermalen kon constateeren, dat zij overal, waar zij arbeidden, niet alleen de godsdienst-zin versterkten, maar ook op het gebied van kerkelijken zang, van kunst en wetenschap en op nog ander gebied een niet te onderschatten werk tot stand brachten.

„Wat ik van u verwacht is, dat u 't werk uwer voorvaderen langs dezelfde wegen voortzet, en mij in mijn streven om den godsdienst onder het volk te bewaren met kracht steunt. Dit is van des te meer gewicht, omdat de 20e eeuw denkbeelden heeft gebracht, die alleen met de hulp van den godsdienst en steun van den hemel kunnen bestreden worden. Dat is mijn vaste overtuiging. De heerschappij, die ik uitoefen, zal slechts dan vruchten dragen, wanneer zij gegrondvest is op het woord en de persoonlijkheid des Heeren. Om dit gevoelen uit te drukken heb ik deze kerk een kruis geschonken, om daarmee tevens te bewijzen, dat de regeeringen der christelijke vorsten slechts in den geest des Heeren moeten geleid worden. U zult mij helpen om den godsdienst-zin, die den Germanen ingeboren is, te versterken en den eerbied voor altaar en troon te vermeerderen. Beide behooren bij elkaar en mogen niet gescheiden worden.

„Daarom steun ik van ganscher harte uw streven. Zooals vroeger zal ik u ook in de toekomst met mijn keizerlijke bescherming ter zijde staan.

Eenigen tijd na zijn troonbestijging verleende nieuwe Engelsche Koning George V audiëntie aan verschillende autoriteiten, die hem hun condoléances kwamen aanbieden bij gelegenheid van het overlijden van koning Edward VII, en hun gelukwenschen bij zijn troonbestijging.

In antwoord op een adres hem aangeboden door den aartsbisschop van Canterbury en andere prelaten, zeide koning George o. m. het volgende:

„'t Is mijn hartewensch, den weg te volgen dien mijn vader mij heeft afgebakend, en, zooveel in mijn vermogen ligt, den vrede onder de volkeren te bevorderen, alle pogingen te steunen, welke worden aangewend om het lot der noodlijdenden te verzachten, allen arbeid aan te moedigen, die het algemeen welzijn tot doel heeft. Ik voel me daartoe opgewekt door uw gewaardeerde wenschen en door de gebeden, die gij tot God opzendt opdat Hij mijn pogen moge zegenen. En in dat streven word ik versterkt door de overtuiging dat het doel door mij nagestreefd, in overeenstemming is met de voorschriften der Kerk, en dat wij het bereiken kunnen door in het geloof en de nederigheid dien volmaakten en tot offervaardigheid prikkelenden levensregel te zoeken, welke aan de Christenen geopenbaard is."

In een ander adres dat den koning werd overhandigd, uit naam van de prelaten van Noord-Engeland, herinnerde de aartsbisschop van York aan de laatste rede die Edward VII in 't publiek gehouden had en waarin deze o. m. verklaard had: „'t Is mijn wensch, dat in het belang van mijn volk de invloed der Kerk in de komende jaren worde versterkt."

Koning George zeide hierop ten antwoord:

„Deze woorden door mijn vader gesproken, maak ik tot de mijne, en u kunt op mijn hulp rekenen en op mijn warme sympathie, om het succes te verzekeren van uw weldoende werkzaamheid.

De monumenten van onzen nationalen roem zijn gegrondvest op het huisgezin. Ze zullen alleen overeind blijven staan, als het gezinsleven bij ons volk onaangetast blijft in zijn kracht en zijn eenvoud.

Te midden van de menigvuldige verwikkelingen van het sociale leven, krijgt de taak der Kerk, een godsdienstige en liefdadige taak, van jaar tot jaar meer practische beteekenis.

Dat de Kerk dan slagen moge in haar heilige zending. Dat haar leer altijd dieper doordringe in het leven en in de gedachte van het volk, — dat zij in lichtende gemeenschap met alle andere christelijke strevingen, de harten der menschen moge opbeuren en omhoog richten: dat zal steeds mijn gebed zijn."

Het doet goed, in onze tijden van godsdienstige verwording van zoo hooge plaats dergelijke fiere taal te hooren voeren.

Geloof en Wetenschap.

Het astronomisch observatorium in de tuinen van het Vaticaan, dat onlangs gereed kwam, is met eenige plechtigheid in gebruik genomen.

Ter oorzake van het slechte weer kon de H. Vader niet persoonlijk naar het nieuwe gebouw komen, maar ontving den sterrenkundigen met den president der inrichting, kard. Maffi en den directeur, pater J. G. Hagen S. J. in zijn bibliotheek.

In een toespraak dankte de paus de astronomen voor hunne verknochtheid aan den H. Stoel en prees hun arbeid.

Dan gaf de H. Vader zijn zegen aan den arbeid, die hun wachtte en beloofde zoodra het weder 't toeliet, de inrichting te komen bezichtigen.

De „Croix" geeft over deze plechtigheid nog enkele bijzonderheden, die wij het vermelden waard achten.

Kardinaal Maffi, aartsbisschop van Pisa en zelf een astronoom van naam hield een „magistrale wetenschappelijke rede" zooals de H. Vader de voordracht met recht noemen mocht. De geleerde kerkvorst bracht in herinnering ...

In 1906 en 1907 zijn talrijke waarnemingen verricht; natuurlijk waren zij niet zoo talrijk als zij zouden geweest zijn, wanneer de zoeklichten geheel ten dienste van den waarnemer hadden gestaan, en in 1907 heeft men slechts weinig waarnemingen kunnen doen; hoe het zij, men heeft een schat van gegevens kunnen verzamelen, waaraan eenige der hier volgende bijzonderheden ontleend zijn.

Bijv. eenige metingen hebben aangetoond, dat er wolkenlagen waren onzichtbaar voor het bloote oog. Den 28n Juni 1906 om 10 uur 35 min. 's avonds, toen de hemel geheel helder scheen te zijn, kon een lichtvlek worden waargenomen, die zeer duidelijk te onderscheiden was op een hoogte van 11.150 meters. Den 9n September 1906 bleken tijdens nevelig weer, waarbij sterren van de vijfde grootte zichtbaar waren, wolkenlagen op 6000 meters hoogte te zweven.

Den 9n Juni 1907 kon de lichtzuil bij geheel helderen hemel met het oog gevolgd worden tot op 14 kilometers hoogte; de lichtbundel verdween op deze hoogte zonder een lichtvlek te vormen, terwijl op geringere hoogte, tusschen 3 en 4 duizend meters, een belangrijke afname in lichtkracht kon worden waargenomen.

Nieuw systeem van draadlooze telegrafie

Uit New-York wordt gemeld, dat door den heer W. J. Willenborg, een protégé van Thomas Edison, een systeem van draadlooze telegrafie is uitgevonden, welks grootste waarde is de onmogelijkheid om het verzonden telegram onderweg op te vangen. Er zouden succesvolle proefnemingen zijn gedaan van uit Clifdar, Galway, waar zich het Marconistation bevindt.

Een Engelsch syndicaat heeft tevergeefs getracht de uitvinding aan te koopen.

Draadlooze telegraphie.

In den „Matin" wordt medegedeeld, dat het aan twee gewezen ingenieurs van de Italiaansche marine, de heeren Bellini en Tosi, die van de Fransche regeering verlof hadden gekregen te Dieppe en te Havre proeven te doen omtrent vonkentelegraphie, gelukt is een toestel uit te vinden, door welke de electrische golven gedwongen worden zich in een *bepaalde* richting te bewegen. Deze vinding heeft niet alleen het voordeel, dat de telegrammen op hun eigenlijke plaats van bestemming kunnen worden opgenomen, maar ook dat men den koers en toestand van een schip dat in nood is, den koers van een eskader en de bewegingen van een vijandelijk leger zal kunnen vaststellen.

Schrijven op afstanden.

De uitvinding van de draadlooze telegrafie is op een interessante wijze dienstbaar gemaakt aan de schrijfmachine. In Londen heeft de Weensche electrotechnicus Hans Knudsen een apparaat geconstrueerd, hetwelk het mogelijk maakt, op groote afstanden door electrische golven eene schrijfmachine in beweging te stellen. Een klein apparaat dient daarbij als „afzender" bij het aantikken der letterjoetsen springt een kleine metalen naald omhoog; zij raakt een metalen band aan, welke bij elke aanraking een electrischen stroom inschakelt, waarvan de golven door een op willekeurigen afstand verwijderd ontvangtoestel worden opgenomen en overgebracht op de respectieve letterstaven. De proefneming slaagde volkomen, en de gedane mededeelingen werden onmiddellijk automatisch neergeschreven.

Telegrafeeren van portretten.

Men weet dat de Duitsche uitvinder prof. Korn uitstekende resultaten heeft verkregen met het langs telegrafischen weg overseinen van portretten.

Later heeft een Fransch geleerde, Eduard Belin, een goede methode van vèr-fotografie gevonden. In Fransche bladen lezen wij nu, dat de Fransche ingenieur Berjourneau een systeem heeft uitgedacht, dat het mogelijk maakt, veel fijner genuanceerde afbeeldingen over te seinen, dan door Korn of Belin kon worden bereikt.

Fotografeeren van gesproken woorden.

In de vergadering der Akademie van Wetenschappen te Parijs zijn belangwekkende mededeelingen gedaan over proeven nopens het fotografeeren van het gesproken woord. Charbonnel heeft in de reeds bekende procédé's groote technische verbeteringen aangebracht De spreker plaatst zich voor de microfoon, welke verbonden is met een oscillograaf van groote gevoeligheid, welke in staat stelt de geluidtrillingen in den vorm van lijnen te fixeeren. Bij vergelijking van deze lijnen blijkt, dat b.v. elke klinker of medeklinker een eigen karakteristieke lijn bezit. Bij een groote mate van oefening kunnen de op deze wijze fotografisch gefixeerde woorden, die bestaan uit de aaneenrijging van de trillingslijnen van klinkers en medeklinkers, worden gelezen evenals een stenograaf zijn aanteekeningen uitwerkt.

De Engelsche geleerde Dudell bestudeert de mogelijkheid van het procédé gebruik te maken voor het fotografeeren van de stemmen van misdadigers.

Slachtoffers der wetenschap.

Geen wezen bewaart zijn geheimen zoo zorgvuldig als de natuur en geen wezen ook straft zoo meedoogenloos hen, die trachten haar die geheimen te ontfutselen. Kortelings overleed te Birmingham, en na een onuitsprekelijk lijden, dokter Hall aan een geheimzinnige kwaal, waardoor hij werd aangetast tengevolge van zijne proeven met Röntgenstralen. Zijn lijden heeft vier jaren geduurd en hij heeft niet eens de voldoening mogen smaken iets nieuws ontdekt te hebben op het gebied van de Röntgen-stralen. Alle hoop, die men gekoesterd heeft dat de ontdekking van die stralen en radium leiden zou tot de ontdekking van krachten, die men zou kunnen aanwenden in het belang der geneeskunde, is tot dusverre ijdel gebleken. Onmiddellijk na de ontdekking der Röntgen-stralen, kwam men tot het besef dat zij dienstbaar konden worden gemaakt aan het vaststellen in het lichaam van verborgen voorwerpen, doch alle hoop, die men omtrent een aanwending in ruimeren kring gekoesterd heeft, heeft slechts tot teleurstelling aanleiding gegeven.

Edison heeft zijn proeven met de X-stralen opgegeven nadat de gezichtskracht van een zijner oogen was aangetast en twee zijner assistenten voor hun leven verminkt waren. Clarence Dally, de beste assistent van Edison, is, na een verschrikkelijk lijden, bezweken. Zijn martelaarschap duurde zeven jaren. Onbekend met de verschrikkelijke eigenschappen dezer geheimzinnige stof, ontving hij kwetsuren waarvan de gevaarlijkheid in den beginne onderschat werd. Eerst kreeg hij brandende pijnen in zijne handen en armen. Vervolgens verdweenen zijn baard en hoofdhaar. Daarop ontwikkelde zich een kankerachtig gezwel op zijn linkerarm en ofschoon 150 stukken huid, van andere deelen van zijn lichaam, op den aangetaste arm werden geënt, bleef de ziekte doorwoekeren. Zijn onderarm moest geamputeerd worden en vervolgens, op verschillende tijdstippen, vier vingers van zijn rechterhand. Ten laatste stierf hij in September 1904, nadat zijn rechterarm geheel afgezet had moeten worden.

Bovenbedoelde personen zijn echter niet de eenigen, die hun dorst naar beroemdheid met een vreeselijk lijden hebben moeten boeten. Dokter Louis Weigel stierf te Rochester, in den staat New-York, aan dezelfde geheimzinnige ziekte; dokter Elizabeth Aschheim kwam er af met het verlies van een arm; en dokter Cyril Lister van het Middlesex-hospitaal, is voor zijn leven verminkt en betaalt op die wijze zijne schatting aan de natuur voor zijne pogingen om in het gebied der X stralen dieper door te dringen.

Toen men het betreurde, dat Dr. Curie te Parijs overreden werd en dientengevolge overleed, treurde men waarschijnlijk ten onrechte, want de man werd daardoor bewaard voor een veel verschrikkelijker lot. Hij had reeds vreeselijk geleden door zijne proeven met radium.

Zijn reis naar Londen, met de eerste tube radium, die ooit vertoond werd, kostte hem een wond in de borst, die drie maanden noodig had om te heelen, daar de stralen door de tube en zijne kleeren heen waren gedrongen en zijn vleesch tot op het been vernield hadden. Door het vele hanteeren dezer gevaarlijke stof waren zijne handen en armen vreeselijk gehavend. Zij waren beneden den elleboog zoo goed als verlamd en zagen er zoo afzichtelijk uit, dat zij ontoonbaar waren geworden.

Zooals reeds gezegd, zijn de groote verwachtingen, die men tot dusverre koesterde van radium en de X stralen, beschaamd geworden, maar toch zal het vreeselijke lot, dat de proefnemers dezer geheimzinnige natuurkrachten trof, anderen niet afschrikken, de proefnemingen voort te zetten.

BLADVULLING.

„Straf moet er wezen!" zei een dorpsschoolmeester, en at de boterham op van een jongen, die ondeugend was geweest.

ring wat er al tot stand was gekomen sinds hij het presidentschap over het instituut had aanvaard, en prees de verdiensten van den directeur, pater Hagen, die in de wetenschappelijke wereld al een bekenden naam had als directeur van het Amerikaansche observatorium in Georgetown, en door zijn werken over de planeten.

Dan wees de spreker op het karakter van het Vaticaansche observatorium, somde de verschillende nieuwe instrumenten op, speciaal de aandacht vestigend op den grooten refractor, den sterksten van Italië, en ging voorts den arbeid na van de verschillende sterrenkundigen, aan het observatorium verbonden.

In het bijzonder wees de kardinaal nog op de studie van den Hollandschen jezuïet, pater Stein, die op wetenschappelijke gronden de fabel uit de wereld geholpen heeft over paus Callixtus III, die over de komeet van Halley een banvloek zou hebben uitgesproken.

Van pater Hagen deelde de kardinaal mede, dat deze een nieuwe serie publicaties van de sterrenwacht gaat uitgeven, welke serie wordt geopend met een nieuwe bewijsvoering voor de aswenteling van de aarde.

Terwijl men de Kerk van Rome lasterde als vijandin van wetenschap en vooruitgang gaf pater Hagen, de sterrenkundige van het Vaticaan, onder algemeene bewondering van de congresleden te Breslau, twee nieuwe met bewijzen gestaafde proeven betreffende de omwenteling der aarde, die spoedig reeds in elke handleiding over sterrenkunde en natuurkunde zullen moeten worden opgenomen.

Kardinaal Maffi herinnerde in dit verband er aan, dat reeds honderd jaar voor Galilei de Duitsche astronoom Wilmanstadt in tegenwoordigheid van paus Clemens VII de draaiende beweging van de aarde demonstreerde, en toen door den paus hoogelijk was geprezen. „Men heeft beweerd,— voegde de kardinaal er aan toe, — dat de koepel van de St. Pieter een domper was. Zie, nu is hij omgeven van andere koepels, (van het observatorium) die als zijn kinderen zijn, en die de heiligdommen van de wetenschap overhuiven.”

Berichten uit de Kolonie.

De *Curaçaosche Courant* bevat het volgende ingezonden stuk:

Curaçao, 1 Februari 1911.

MIJNHEER DE REDACTEUR!

Zoudt U zoo vriendelijk willen zijn het volgende in uw blad op te nemen.

Bij de openbare behandeling van het wetsontwerp tot vaststelling van de Curaçaosche Begrooting over 1911 is door het lid Hugenholtz o. a. gezegd, dat uit een door mij uitgebracht rapport bekend is geworden, „dat er heel wat ontginbare phosphaatafzettingen in de kolonie worden aangetroffen, zoowel op Curaçao en Aruba als op Bonaire.” ZEd. achtte daarom gouvernementsontginning van die ontginbare afzettingen gewenscht.

Wat de heer Hugenholtz daar gezegd heeft, is echter beslist onjuist en het is mij onbegrijpelijk hoe ZEd. uit mijn rapport een dergelijke conclusie heeft kunnen trekken.

Had ik bij mijn onderzoek ontginbare afzettingen van phosphaat aangetroffen buiten de tot nog toe bekende, ik zou misschien tot ontginning van Gouvernementswege hebben geadviseerd.

Het resultaat van mijn onderzoek naar phosphaat, zooals dat in mijn rapport is neergelegd, komt in het kort hierop neer, dat het waarschijnlijk of in elk geval zeer goed mogelijk is, dat op de eilanden Curaçao Aruba en Bonaire ontginbare phosphaatlagen voorkomen, die thans echter geheel door een kalksteenlaag zijn bedekt en die alleen door een stelselmatig boronderzoek kunnen worden opgespoord.

Sporen van dergelijke afzettingen worden aangetroffen op de plantage Fontein op Bonaire en in het Z. O. deel van Aruba in den vorm van afgeronde brokken phosphaat in de kalksteen. Op Bonaire op de plantages Fontein en Columbia wordt thans door het „Bonaire Phosphaat Syndicaat” een onderzoek ingesteld in de hoop de phosphaatlaag te vinden, waarvan genoemde brokken onmiskenbaar afkomstig zijn.

Volkomen terecht antwoordde de Minister dan ook aan den heer Hugenholtz dat aan eene gouvernements-exploitatie nog eene gouvernements-exploratie, waarmede groote kosten gemoeid zouden zijn, zou moeten voorafgaan.

Ontginbare phosphaatafzettingen buiten de tot nog toe bekende heb ik dus niet gevonden; wel heb ik gegronde hoop dat ze nog zullen worden gevonden.

Ik heb gemeend dit nog eens duidelijk te moeten verklaren om zoo mogelijk te voorkomen dat de verkeerde indruk, dien de heer Hugenholtz blijkbaar uit mijn rapport gekregen heeft, door anderen zal worden overgenomen.

Dan is er nog iets anders, Mr. de Redacteur, dat ik gaarne even zou rectificeeren. Zoowel in het voorloopig verslag als in de memorie van antwoord op de begrooting wordt onder het hoofd Bonaire melding gemaakt van eene „welgeslaagde poging door mij gedaan om op Rincon drinkwater te verkrijgen door middel van een put.”

Dit is minder juist. Die put bestond reeds eenige jaren vóór ik in de kolonie kwam, en is aangelegd op initiatief van Pastoor EUWENS, en nadat water gevonden was, van Gouvernementswege voltooid. Die „welgeslaagde poging” is dus niet door mij gedaan, maar door Pastoor EUWENS.

Ik heb alleen het water van dien put door aanleg van een hevelleiding dichter onder het bereik van de bevolking gebracht, en er verder op gewezen, dat vermoedelijk nog wel op meer plaatsen, zoowel op Bonaire als op Curaçao en Aruba in dergelijk terrein, water zal zijn te verkrijgen.

Met dank voor de plaatsruimte,

Uw dw.

G. DUYFJES.

Havenwerken.

Naar aanleiding van hetgeen in sommige bladen werd geschreven over de concessieaanvraag tot het verbreeden van den havenmond en het aanleggen van steigers in het Schottegat, verzoekt men ons het volgende bekend te maken.

De zoogenaamde „havencommissie bestaande uit de Heeren LEEZER, EVERTS, VAN LIDTH DE JEUDE en MEESTERS” heeft nooit bestaan. Aan de Heeren LEEZER en EVERTS werd concessie verleend tot het doen van opmetingen, opnamen en boringen, enz. op Curaçao, om te onderzoeken op welke wijze de haven van Willemstad en het daarmede verbonden Schottegat geheel in orde kan worden gemaakt, zooals voor de groote scheepvaart zal blijken noodig te zijn. Deze concessie werd verleend onder de voorwaarde, dat de resultaten van het onderzoek ten kennisse van het Bestuur der Kolonie zouden worden gebracht en dat binnen zekeren termijn een aanvraag aan den Gouverneur zou worden ingediend, om tot uitvoering der noodig geoordeelde werken over te gaan.

Met de leiding van het onderzoek werd, met goedkeuring van de Regeering, belast de ingenieur van Waterstaat O. C. A. VAN LIDTH DE JEUDE, die, in verband met de uitvoerige voorbereiding en den betrekkelijken korten tijd daarvoor beschikbaar, zich liet bijstaan door den ingenieur MEESTERS.

Tot op dit oogenblik treden dus feitelijk alleen de Heeren LEEZER en EVERTS als concessionarissen op. Het is wel te begrijpen, dat aan het onderzoek en de daarmede gepaard gaande voorbereiding kosten verbonden waren en dat, om die kosten te bestrijden, nog meerderen in de zaak betrokken zijn, die als de voorloopige concessie aanleiding mocht geven tot eene definitieve, waarin aanleg en exploitatie van havenwerken te Curaçao geregeld worden, samen met nog anderen eene Maatschappij zullen vormen, om de werken uit te voeren.

Cur. Courant.

Regenval.

Woensdagmorgen van 9 tot 12 uur viel er een zwaren regen vergezeld van hevigen Noordenwind. Op 't fort „Amsterdam” en ook op Santa Rosa o. a. viel ± 80 m.M.

In dezen tijd van het jaar zeker iets buitengewoons. Voor de oogst, regenbakken, putten en tanki's is zoo'n regen een weldaad.

Op Pietermaai stortte het dak van een huis in. Gelukkig dat de zoldering niet onder het gewicht bezweek, zoodat persoonlijke ongelukken voorkomen werden en de bewoners met den schrik vrij kwamen.

Later moest het huis door de politie worden omvergehaald, om verdere ongevallen tegen te gaan. Ook op Montagne is een huisje ingestort.

Wij hebben nog niets vernomen of in de buitendistricten ook dammen en wegen schade geleden hebben.

Haven.

Woensdagmorgen tijdens het onstuimige regenweer kwam het *S. S. Aurora* voor onze haven. Bij het invaren kwam de boot bijna dwars in den havenmond te liggen en moest het anker uitwerpen, doordat zij bijna plotseling tot stilstand moest gebracht worden om de ponton-brug, die reeds bijna geheel opengedraaid, opeens van zelf dicht sloeg, doordat de stalen kabel niet bestand bleek tegen den geweldigen druk van den sterken stroom en den gierenden Noordenwind en doormidden brak.

Eerst bijna een uur later toen het weer wat kalmer en de kabel hersteld was geworden, kon de brug geopend en de boot de haven binnenkomen en aan de aanlegplaats worden vastgemeerd.

Kort te voren werd een pontje, dat bij de brug lag vastgebonden, door storm en wind losgeslagen en rechtuit naar zee gedreven. Voor den armen eigenaar, die met zijn pontje zijn kostwinning verliest, een groote schade.

Drie visschers-canoa's, elk met 2 personen bemand, die in het gezicht van de haven hun bedrijf uitoefenden, sloegen om.

Zoodra dit aan onzen ijverigen Commandant Appel bekend was geworden, werd daarna op last van den Heer Procureur-Generaal onmiddellijk order gegeven om de open zeilboot: „*Dios coe nos*” te provianderen en zee te kiezen ter opsporing der canoa's en der bemanning. Tegen 4 uur 's namiddags kwam deze boot weer de haven binnen met de personen Hendrik en Anton van Dinter en hun canoa. Daarna nogmaals zee kiezende, gelukte het de redders opnieuw twee menschenlevens aan een wissen dood te ontrukken. Het was reeds 10 uur 's avonds geworden, toen de zeilboot voor den 2en keer de haven binnenkwam met de geredden: Herman Bakhuis en Alfred Rog en hun canoa. — Het is hun evenwel niet mogen gelukken, ook de 3de canoa met de opvarenden Abraham Zimmerman en een zekeren Frederik, beiden te Pietermaai thuis behoorend, aan te treffen. Tot op het oogenblik dat onze courant werd afgedrukt, hebben wij nog niets naders omtrent hun verder lot vernomen. Het zijn twee jongens van 15 en 16 jaar, nog weinig bedreven in het visschersberoep en zeker niet voldoende met de zee vertrouwd, zoodat er weinig hoop bestaat, dat ze aan den dood ontsnapt zijn. Het is mogelijk, dat ze door den sterken Noordenwind naar de kust van Coro of later door den stroom naar Aruba zijn gedreven.

De moedige bemanning van deze zeilboot: *Dios coe nos* verdient zonder twijfel een woord van lof en een flinke belooning. —

Dankbetuiging.

Wij ontvingen van den Schrijver: D. DARIO SALAS een keurig gedicht in den vorm van een dramatische monoloog getiteld: *La Lucha de una Madre*, dat onlangs door de 1ste actrice Doña MARIA DIEZ in het Theater Naar met veel succès werd voorgedragen.

De Redactie betuigt den talentvollen Schrijver haar oprechten dank.

Marine.

In de N. R. Ct. werdt gemeld dat de kapt. luitenant ter zee A. J. VAN STOCKUM (de leider der Saramacca-expeditie) op 20 Januari naar West-Indië zal vertrekken om het bevel over H. M. „Utrecht” over te nemen van den kapitein-luitenant ter zee J. H. VAN LEENT die alsdan per particuliere gelegenheid zal repatrieeren.

Wij zijn zoo vrij om dit bericht in dien zin te wijzigen dat de heer VAN STOCKUM als 1e officier a. b. „H. Ms. Utrecht” zal geplaatst worden ter vervanging van den heer VAN LEENT, die thans als 1e officier op dien boden fungeert; want het bevel is opgedragen aan den kapt. ter zee W. T. DE BOOY.

Officieele Berichten.

Woensdag, 8 Februari, des avonds om 8½ uur RECEPTIE ten Gouvernementshuize.

Aan den heer M. DAAL, is onder dankbetuiging voor de door hem bewezen diensten, op zijn verzoek eervol ontslag verleend als Directeur van de Curaçaosche Bank, en als zoodanig is benoemd de heer C. G. DE HASETH Cz.

Aan den marechaussee der 2de klasse A. J. NICHOLSON is wegens physieke ongeschiktheid voor den dienst eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

De heer Q. L. RIGAUD, tijdelijk belast met functien van Griffier van het kantongerecht enz, op Bonaire, is definitief in zijne betrekkingen benoemd.

Aan den seinmeester op het Fort Nassau D. ZALM, is, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend; aan den seinwachter op het fort Nassau A. M. HASSELMEYER ontslag verleend; de seinwachter in het Waterfort A. HASSELMEYER benoemd tot seinmeester op het fort Nassau, W. H. GALMEYER tot seinwachter op het fort Nassau en J. W. TSCHUMIE tot seinwachter in het Waterfort.

Hr. Ms. „Utrecht.”

De *Utrecht* vertrok Woensdagmorgen ten 6 uur naar de Fuikbaai tot het verrichten van opmetingen en keerde gisteren namiddag weer in de haven terug. A. s. Maandag gaat het schip naar Bonaire tot Vrijdag om schietoefeningen te houden.

Toeristen.

Het S. S. *New York* wordt hier 8 of 9 dezer verwacht met ongeveer 350 toeristen aan boord.

Deze boot meet bruto 10.798 ton, de afmetingen zijn 527 × 63 × 22 voet, terwijl de snelheid 20 knoop bedraagt.

De *City of New York* en de zusterboot *City of Paris*, beide in 1888 gebouwd, zijn de eerste transatlantische passagiersbooten met dubbele schroeven en, wat de grootte betreft, na de *Great Eastern*, ook de eerstgebouwde booten van meer dan 10.000 ton.

Cur. Courant.

Scheepvaart.

In dank ontvangen van het kantoor van uitklaring den staat der in- en uitgeklaarde schepen op Curaçao gedurende de maand Januari

Ingeklaard werden:

Stoomschepen	29.
Zeilschepen	95.
Totaal	124 schepen

Uitgeklaard:

Stoomschepen	31
Zeilschepen	94
Totaal	125 schepen.

Hierbij zijn niet opgenomen de schepen, die binnen komen van de kustvaart en van visscherij.

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

95 ratten
48 muizen.

Marktbericht van den Curacaoschen Handelsbond.

Van 27 Januari 1911.

ZOUT per vat van 130 K.G.	f 0.80
DIVIDIVI per K.G.	„ 0.07
ORANJESCHILLEN per K.G. 1st kw.	„ 0.70
id. per K.G. 2e kw.	„ 0.60
HUIDEN per K.G.	„ 0.60
GEITENVELLEN per K.G.	„ 1.20
WOL per K.G.	„ 0,12
SCHAPENVELLEN per stuk	„ 0.40
BEENDEREN per K.G.	„ 0.02

STROOHOEDEN (hipijapa):

Kwaliteit	No. 1	per dozijn		„ 3.
„	„ 2	„ „		„ 4.50
„	„ 3	„ „		„ 5.—
„	„ 4	„ „		„ 5.50
„	„ 5	„ „	(OLA)	„ 6.50
„	„ 6	„ „		„ 7.—
„	„ 7	„ „		„ 7.50
„	„ 8	„ „	(OLA)	„ 7.50
„	„ 9	„ „		„ 10.50
„	„ 10	„ „	(OLA)	„ 9.—
„	„ 11	„ „		„ 12.50
„	„ 12	„ „	(OLA)	„ 12.—
„	„ 13	„ „		„ 15.—
„	„ 14	„ „	(OLA)	„ 15.—
„	„ 15	„ „		„ 18.—

STROOHOEDEN (latai):

Kwaliteit	X	per dozijn	—
„	XX	„ „	—
„	XXX	„ „	—

Misschien heeft niet iedere belanghebbende het opgemerkt, dat sedert de vorige week de prijzen van bovenstaande lijst eenigszins veranderd zijn. De prijs van de dividivi is een ½ct. per K.G. gedaald en sommige soorten hipijapa-stroohoeden zijn gestegen:

zooals	No. 2	met	f 0.50
	„ 4	„	0.50
	„ 5	„	0.50
	„ 6	„	1.
	„ 7	„	1.
	„ 9	„	1.50
	„ 11	„	0.50

Ook deze week is er weer een kleine verandering; de stroohoeden No. 1 zijn f 0.25 per dozijn verlaagd; voor oranjeschillen 1ste kw. wordt nu f 0.10 per KG. meer betaald.

Berichten uit het Moederland.

Minister Colijn.

De nieuwbenoemde minister van Oorlog, de heer H. Colijn, die reeds op den dag dat de Tweede Kamer de bekende motie betreffende de officierstactementen aannam, als opvolger van generaal Cool werd genoemd, is 41 jaar oud. Hij werd den 22en Juni 1869 te Haarlemmermeer geboren. Met zijn benoeming in 1892 tot luitenant van het Nederl.-Indisch leger, begon voor hem een schitterende loopbaan in onze koloniën als militair, later als hooggeplaatst burgerlijk ambtenaar. Reeds twee jaar na zijn aankomst in Indië werd de heer Colijn geroepen tot deelneming aan de expeditie tegen Lombok. In 1895, na op zijn verzoek naar Atjeh te zijn overgeplaatst, aan de krijgsverrichtingen in dat gewest. Kort daarop werd hij tot eerste-luitenant bevorderd en belast met het bestuur over het eiland Poeloe Weh en later met dat over de Sagi der 25 en die der 22 Moekims.

Ssdert werden de heer Colijn herhaaldelijk bestuursfuncties opgedragen. In 1899 werd hij als colonnecommandant, tevens burgerlijk bestuurder, gezonden naar de Westkust van Atjeh, waar hij in Augustus 1901 bij keuze bevorderd werd tot kapitein.

Deze bevordering ging gepaard met zijn gelijktijdige benoeming tot adjudant van generaal van Heutz, dien hij ook in 1904 vergezelde op zijn reis naar Nederland. In hetzelfde jaar was de heer Colijn, aan wien te voren nog het bestuur van de Pasestreek was toevertrouwd door de Regeering naar Sabang gezonden om daar toezicht te houden op de naleving der door de Regeering gegeven neutraliteitsvoorschriften. Zijn verblijf 1905 hier te lande met generaal van Heutz in 1904 was slechts van korten duur. Teruggekeerd in Indië bleef hij nog, voornamelijk met het oog op de regeling van het bestuur in de Cajolanden, tot Maart 1905 in Atjeh. Van af dat jaar tot in 1907 bereisde hij de buitenbezitingen ter voorbereiding van regelingen betreffende het bestuur der pas onderworpen streken. In laatstgenoemd jaar verliet hij het leger, nadat hem de rang van Majoor was toegekend, om als secretaris van het gouvernement van Ned.-Indië over te gaan in burgerlijken dienst. Toen in 1908 het nieuwe ambt van „adviseur voor de bestuurszaken der buitenbezittingen" werd ingesteld, werd de heer Colyn aanstonds als zoodanig benoemd.

Dat de heer Colijn zich als officier zeer bijzonder heeft onderscheiden moge hieruit blijken, dat hij reeds als tweede-luitenant de Militaire Willemsorde der 4e klasse verwierf terwijl hij in 1903 tot de 3e klasse in die orde werd bevorderd.

Drie jaar te voren werd hem de eeresabel toegekend. De heer Colijn, wiens verdiensten door de Regeering ook nog zijn erkend door zijn benoeming tot ridder in de orde van den Ned. Leeuw, werd indertijd, toen hij nog in Indië vertoefde, door de kiezers in het district Sneek tot lid van de Tweede Kamer gekozen. Hij behoort gelijk bekend tot de anti-rev. partij. Tijdens zijn kort lidmaatschap verwierf de heer Colijn zich daar aanstonds een op den voorgrond tredende positie. Als koloniale specialiteit nam de heer Colijn, die zich ook als goed spreker deed kennen, bij voorkeur deel aan de debatten over Indische aangelegenheden, maar het ligt nog versch in het geheugen, dat hij heeft behoord tot de verdedigers van de motie-Duymaer van Twist, waarvan de aanneming het ontslag-vragen van generaal Cool tengevolge heeft gehad. De heer Colijn trad onlangs op als directeur eener nieuwe Indische cultuuronderneming. In verband daarmede stond zijn voornemen, om eerlang een reis naar Indië te ondernemen.

Buitenland.

JAPAN

Het is een vraag, die ook voor ons van groot belang mag heeten. Wat denkt Japan met de positie, welke het in de wereld heeft verkregen, te doen? Eerst, kort na den oorlog, tijdens de algemeene ontevredenheid dacht men algemeen, dat binnen kort nog eens de oorlog aan Rusland zou worden verklaard en de overwinning definitief gemaakt.

Maar uit het onlangs gesloten Russisch-Japansch verdrag blijkt wel, dat daar ten Noorden van China voorloopig is verkregen, wat men verlangde en dat nu de begeerten een anderen kant uitgaan. En nu maken de anders zoo gesloten Japannees ook feitelijk geen gebruik er van hun begeerten en voornemens. Het Cubaansche blad *El Comercio* geeft de volgende zeer merkwaardige mededeelingen en beschouwingen:

„Reeds is bewezen, dat de stukken, onlangs door de Japansche pers opgenomen en die pleiten voor zuidwaartsche uitbreiding, van hoogerhand zijn ingegeven of ten minste officieele bekrachtiging hebben. Roduit staat daarin uitgedrukt de spijt der Japanners over de inbezitneming der Philippijnen door de Vereenigde Staten, daar deze eilanden-groep een zeer geschikt veld zijn zou voor de uitbreiding van Japan's handel en en nijverheid.

Onder de bewijsvoeringen, die werden aangehaald als redenen voor zuidwaartsche uitbreiding vinden wij de volgende zonderlinge regels:

„Ongelukkiglijk voor de Blanken is het een feit, dat zij die naar tropische gewesten verhuizen, in een tijdsverloop van tien jaar naar lichaam en geest geknakt zijn, — dat hunne nakomelingen vér beneden hen staan in verstandelijke ontwikkeling en lichamelijke kracht, en dat elke blanke om de twee jaar zes maanden rust behoeft om zijne verloren krachten te herwinnen."

„Onder dit opzicht hebben Japanneezen en Chineezen veel op hen voor, want velen hunner, hebben twintig jaren lang in tropische gewesten gearbeid zonder hunne levenskracht daarbij in te boeten en hunne nakomelingen zijn even sterk en verstandig in de zengende als in de gematigde luchtstreek."

Omtrent deze beschouwing roept een dagblad van Tokio uit: „Vinden wij hierin niet een onloochenbaar teeken, dat de Voorzienigheid aan het Japannesche volk het Zuiden aan wijst om zich daar te verspreiden?"

Over de Philippijnen handelend, spreekt de pers aldus: „Het getuigt van zorgeloosheid, dat wij de noodlottige inlijving der Philippijnen toelieten. De Amerikanen ontzegden den toegang tot deze eilanden aan onze werklieden, juist gelijk zij hun den toegang tot Californië verboden.

Wat het gevaar voor oorlog betreft, het is voor onze uitbreiding evengroot ten Noorden als ten zuiden, doch in de laatste richting zijn onze vijanden niet zoo machtig."

Daarbij, Formosa is een stap vooruit in de Zuidzee en daar is men ons genegen, en wij alleen zijn geschikt om er te werken. Zegt dit alles niet, dat wij door de Voorzienigheid zijn voorbestemd om ons uit te breiden naar het Zuiden?"

Gelijk uit al deze schrijverij blijkt, wordt het Japanneesche vraagstuk dreigend voor alle volkeren, die bezittingen hebben ten Zuiden van Japan. De omstandigheid, dat de diplomatieke Japanneesche pers het masker afwerpt en zoo onomwonden spreekt over de Philippijnen, bewijst voldoende, dat het Russisch-Japanneesch verdrag de handen van laatstgenoemde natie vrijlaat om te doen, wat haar passend voorkomt.

In Amerika rekent men er trouwens ook op, dat het binnen korten tijd, wellicht nog vóór de opening van het Panamakanaal tot een oorlog met Japan komen moet.

En nu is men zeer geschrokken door het jaarrapport van Dickinson, den minister van Oorlog, die constateert, dat het geheele leger der Ver. Staten uit 64000 man bestaat en dat tegen een buitenlandschen vijand het tienvoudige noodig zou zijn.

Maar het eenige redmiddel, *dienstplicht*, strijdt zoozeer tegen de Engelsch-Amerikaansche vrijheids-en zelfstandigheids- begrippen, dat daarvan geen sprake kan zijn.

Het Parlement zal nu waarschijnlijk zijn laatste republikeinsche dagen gebruiken tot het verscherpen der immigratiewetten, zóó dat het binnenkomen van Japanners geheel verboden wordt.

Maar ...... dan moet men ook de Chineezen weren en oom Sam is juist bezig, met het Hemelsche Rijk op zeer goeden voet te komen.

In zijn laatste Boodschap heeft de president, die zich anders in dergelijke stukken gewoonlijk niet met buitenlandsche politiek bemoeit, met nadruk verklaard, hoe Amerika belangstelt in de ontwikkeling van China's parlementairen regeeringsvorm.

Wanneer China en Japan het met elkaar aan 't kanon krijgen, kunnen de Ver. Staten niet neutraal blijven, naar de algemeene opinie in Amerika meent, en ook voor zulk een oorlog is veel kans.

't Is bevreemdend, schrijft pater P. van Dijk uit K'ang-p'ing-Shian, „'t is bevreemdend te zien, hoe de Chineesche overheid sinds geruimen tijd al toelaat, dat de Japanneezen vrij het land bespieden, in kaart opmeten en opnemen; tot ver in Mongolië dringen ze door. Gewoonlijk zijn ze met hun drieën, reizen met zakjes en pakjes op kleine ezeltjes en geven zich uit voor kooplui, meestal in geneesmiddelen; overal leven zij het gewone leven van den Chinees. Ik heb wel eens hooren beweren, dat al die spionnen eigenlijk gestrafte militairen zijn, welke door eene verdienstelijke spionnage hunnen rang in het leger kunnen herwinnen.

Hier in de streek zijn de Japs bij het volk gehaat en gevreesd, omdat zij tijdens den oorlog met Rusland zoo barbaarsch huishielden: ze ontzagen niets en niemand. Elk dorp op hunnen doortocht werd aanstonds heelemaal ondersteboven gekeerd; de huizen werden gebruikt voor stallen der paarden; het huisraad werd verbrand of kort en klein geslagen; de groote aarden vaten, eene weelde in elk Chineesch huishouden, moesten dienen als vuurpotten, drenkbakken of badkuipen; de Chineezen moesten hun dienen, hun graan, varkens en kippen leveren zonder eenige vergoeding; liepen ze niet gauw genoeg, dan kregen ze met de bajonet of met de geweerkolf een gevoelige aanporring; de schoonste bosschen werden verwoest om wegen aan te leggen door de moerassen, om bruggen te slaan over de rivieren. Hier in de buurt, over een afstand van 20 uur, lagen elf sterke bruggen; hoe jammer, dat aanstonds na den oorlog de Chineezen ze alle opgebroken en opgestookt hebben, zoodat we thans weer moeten plassen en ploeteren door water en modder.

't Is dus niet te verwonderen, dat de Chineezen niet bijster gesteld zijn op een tweede bezoek der Japanners.

In een buitengewoon rare positie zou Engeland komen, wanneer daar in het Oosten een oorlog uitbrak.

Wanneer de Ver. Staten zich met China solidair verklaren, komt Japan tegenover twee vijanden te staan en moet volgens het verdrag Engeland bijspringen. Maar dan zou 't moeten vechten tegen... Amerika en ten gunste der Japanners. Men begrijpt, dat dit *niet* zou geschieden en de Japanners zullen daarop ook wel niet rekenen.

PORTUGAL

blijft nog steeds aan de naaste orde.

Het *moest* wel zoo gaan; men *kan* niet ongestraft het organisch, levend, historisch karakter der samenleving miskennen. Het moet op teleurstelling uitloopen, wanneer men een Staat, een volk behandelt of het een stuk stopverf is, 't welk men kan kneden en vormen naar willekeur.

En na al wat we reeds vernamen heeft thans de *Temps* via Spanje een telegram ontvangen, meldende, dat de toestand in Portugal vrij gespannen is. De arbeiders stellen eischen, die onmogelijk in te willigen zijn. In het leger komen tal van gevallen van tuchteloosheid voor. Drie kruisers zijn weggezonden; de regeering zou niet zeker zijn van de gezindheid van leger en vloot. De bevolking is ongerust.

Ook de *Catholic Times*, die te Londen verschijnt, waar men uit den aard der zaak het best van alle landen in Europa van Portugeesche zaken op de hoogte kan wezen, bevatte dezer dagen een merkwaardig artikel.

Het zijn de monarchisten, zegt het blad, hun fouten en dwaasheden, die in Portugal de republiek hebben gesticht, en het schijnt dat thans op hun beurt de republikeinen bezig zijn, de monarchie te herstellen. Het blad wijst er ook op, dat de regeering die thans daar baas is, feitelijk door zichzelve is gekozen of hoogstens door een onbeduidend deel der bevolking en dat zij dag in dag uit decreten uitvaardigt, die tot in het diepst van het leven der natie ingrijpen, ouderlijke rechten vernietigend, het gezin verwoestend, het eigendomsrecht aantastend.

De rijen der koningsgezinden, verklaart de *Catholic Times*, worden elken dag grooter en het volk wordt steeds meer ontevreden.

De overheid heeft ook in de uitsteekend werkende armenzorg ingegrepen, met het gevolg, dat de vrijwillige giften, waarvan zij moet bestaan, achterwege gaan blijven.

En 20,000 kinderen loopen wegens de uitdrijving der religieusen, die grootendeels kosteloos onderwijs gaven, bandeloos op straat.

Op de andere scholen heerscht anarchie: de leerlingen eischen afzetting van leeraren en professoren en de regeering heeft verklaard, dat zij voor dezer veiligheid niet kan instaan.

Of er kans zou zijn, dat de monarchie werd hersteld?

De „Diario de Noticias" meldt, dat de voorloopige regeering der Portugeesche republiek te Lissabon een geheime vereeniging van monarchisten ontdekt heeft, waarvan de leden besloten zouden hebben, koning Manuel weer op den troon te herstellen. Verschillende samenzweerders zijn, volgens de „Noticias", aangehouden.

De koning zelf moet eenige dagen te Londen hebben vertoefd en vele conferenties met vroegere staatslieden gehouden!

De monarchistische „Correo de Manha" publiceert — vrij laat — een brief, door den ex-koning Manuel aan den eersten minister geschreven, toen hij na het uitbreken der revolutie te Ericeua aan boord ging.

Deze brief luidt als volgt:

Waarde Teixeiro de Souza.

Door den drang der omstandigheden ben ik genoodzaakt met het jacht „Amelie" te vertrekken.

Ik ben en blijf een Portugees.

Ik ben overtuigd, dat ik altijd en onder alle omstandigheden mijn plicht als koning heb gedaan en dat ik mijn hart en mijn leven in dienst van het land heb gesteld.

Ik hoop, dat degenen, die mijn toewijding kennen, dit alles bevestigen.

Dat de „Correo" thans dezen brief durft publiceeren, bewijst ook wel, dat er iets veranderd is.

En op Madeira hebben vrij sterke betogingen op opstanden van monarchisten plaats gehad.

Advertentien.

De Heer en Mevrouw

H. P. de Loenen-Appel,

geven kennis van de geboorte van hunne dochter

Jeanne Antonia Henriette.

Helder 30 Januari 1911

Eenige en algemeene Kennisgeving.

ZITTING
VAN DEN
KOLONIALEN RAAD

op Maandag, den 6den Februari 1911, des avonds te acht uur.

Te behandelen onderwerpen:

Verkiezing van candidaten ter vervulling der te ontstane vacature wegens de periodieke aftreding in Mei a. s. van de heeren H. A. de Casseres, B. E. van der Veen Zeppenfeldt en C. Fensohn;

Ontwerp-verordening, houdende regeling van het gebruik van stoomketels in de kolonie Curaçao.

Curaçao, den 4en Febr 1911.

De Griffier van den Raad,
F. J. HAAYEN.

Drukker:
B. L. BOGAERS.